

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding & Diëtetiek
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding & Diëtetiek
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr.34579

Hobéon Certificering

Datum

16 april 2018

Auditpanel

De heer W.L.M. Blomen
Mevrouw prof. dr. ir. C.P.G.M. de Groot
Mevrouw drs C. Grit BSc.
De heer F. van Nispen MEd.
De heer B. van den Reijen

Secretaris

De heer drs. G.W.M.C. Broers

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 april 2013
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Voeding & Diëtetiek
registratienummer croho	34579
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Voeding & Zorg Voeding & Vitaliteit Voeding & Bedrijf Voeding & Samenleving
locatie	Groningen
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	18 oktober 2017
contactpersoon opleiding	Mevrouw A.J. Visser-Douma MSc. a.j.visser-douma@pl.hanze.nl

2. SAMENVATTING

Inleiding

De hbo-opleiding Voeding & Diëtetiek leidt op voor het beroep van diëtist en richt zich primair op voeding en gedrag in relatie tot gezondheid en ziekte. Afgestudeerden van de opleiding kunnen zich als zelfstandig diëtist vestigen maar ook in een gezondheidscentrum of ziekenhuis werkzaam zijn. De ondersteuning en/of hulpverlening die zij daarbij bieden, kan zowel preventief, curatief als palliatief zijn. Verder zijn diëtisten werkzaam op het terrein van voedingsbeleid, als voorlichter binnen de (semi)overheid, zijn zij betrokken bij productontwikkeling en andere aan voeding gerelateerde functies in het bedrijfsleven of werkzaam bij onderzoeksinstituten.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleidingen Voeding & Diëtetiek hanteren een op landelijk niveau vastgesteld en op een inzichtelijke wijze vormgegeven opleidingsprofiel, dat is aangepast aan de *CanMEDS*-systematiek. Het werkveld is betrokken geweest bij het opstellen van het beroepsprofiel en de competenties. Laatstgenoemden zijn in overeenstemming met de eisen vanuit de wet BIG; de graadverlening, *Bachelor of Science*, is daarmee passend bij de opleiding Voeding & Diëtetiek. De profilering van de opleiding kenmerkt zich door onder andere *Healthy Ageing* waarbij het auditpanel opmerkt dat zij deze 'kleur' in de vorm van extra leerresultaten nog nadrukkelijker in het beroepsprofiel kan opnemen. De onderzoekscomponent is in de competenties opgenomen, de internationale component verdient nog verdere uitwerking. Het auditpanel beoordeelt standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding hanteert een gestructureerd programma dat arbeidsmarktrelevant, uitdagend en motiverend is voor studenten en dat goed uitgewerkt en didactisch op een adequate wijze is vormgegeven. De opleiding onderscheidt vier majoren: Voeding & Zorg, Voeding & Vitaliteit, Voeding & Bedrijf en Voeding & Samenleving. De relatie tussen theorie en praktijk is duidelijk vormgegeven in het curriculum, onderzoeksvaardigheden zijn er in opgenomen. Het honoursprogramma voor studenten is prima. Het docententeam is vakinhoudelijk en didactisch in ruime mate gekwalificeerd voor de verzorging van de opleiding. Werkveld en lectoren zijn nadrukkelijk betrokken bij de opleiding en zorgen voor interdisciplinariteit, i.c. samenwerking met andere vakgebieden. De inzet van vernieuwende didactische concepten binnen de opleiding zoals *blended learning* en het gebruik van een geavanceerde elektronische leeromgeving, bieden ruime leermogelijkheden voor studenten. Het auditpanel beoordeelt standaard 2 als 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding toetst op een voor alle betrokkenen inzichtelijke wijze, waardoor de relatie tussen leerdoelen en leerresultaten enerzijds en toetsen en beoordelen anderzijds, is gegarandeerd. Het auditpanel beoordeelt de kwaliteit van de toetsen op de aspecten betrouwbaarheid en validiteit als goed evenals de door de opleiding gehanteerde beoordelingssystematiek. Op basis van de stage en scriptie toetst de opleiding op een gedegen wijze of de student functioneert op het niveau van een startbekwame diëtist. De examencommissie voert haar taak serieus en opleidingsoverstijgend uit en borgt, samen met de door haar gemandateerde toetscommissie, de kwaliteit van het toetsproces, de toetsen en de beoordelingsprocedure. Gelet op bovenstaande bevindingen, beoordeelt het auditpanel deze standaard daarom als 'goed'.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding Voeding & Diëtetiek beschikt over een duidelijk vormgegeven afstudeertraject waarbij zowel stages als de scriptie meetellen voor het door de student behaalde afstudeerniveau. De afstudeerstageverslagen en de door studentduo's geschreven afstudeerwerken representeren het hbo-bachelorniveau.

De opleiding toetst daarmee leerresultaten op zowel de praktische als theoretische component op een adequate wijze. Het duidelijk vormgegeven afstudeertraject, de kwaliteit van de afstudeerstages alsmede het hbo-bachelorniveau van de scripties leiden ertoe dat het auditpanel standaard 4 als 'voldoende' beoordeelt.

Algemene conclusie:

Gelet op het afstudeerniveau van de studenten stelt het auditpanel vast dat de opleiding haar ambities volledig waar maakt en wel mede dankzij (1) een gestructureerd curriculum dat op inzichtelijke wijze is uitgewerkt, waarbij (2) de eindkwalificaties, de leerinhouden en de vakinhoud het hbo-bachelorniveau representeren en er verder sprake is van (3) een uitdagende onderwijsambiance en (4) deskundige docenten.

Gelet op de beslisregels van de NVAO, beoordeelt het auditpanel de opleiding Voeding & Diëtetiek van de Hanzehogeschool in de variant voltijd als voldoende. Het auditteam adviseert de NVAO deze opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 16 april 2018

W.L.M. Blomen,
voorzitter

G.W.M.C. Broers,
secretaris

3. INLEIDING

Voeding & Diëtetiek binnen de Hanzehogeschool

De hbo-opleiding Voeding & Diëtetiek is een vierjarige paramedische opleiding die studenten opleidt tot de graad *Bachelor of Science*. Studenten kunnen deze opleiding behalve bij de Hanzehogeschool ook volgen aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, de Haagse Hogeschool, de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool NTI. Binnen een landelijk platform voeren de opleidingen overleg over arbeidsmarktontwikkelingen en andere voor hen relevante aspecten.

De Groningse opleiding Voeding & Diëtetiek maakt deel uit van de Academie voor Gezondheidsstudies binnen de Hanzehogeschool. De Academie omvat zes bacheloropleidingen en twee masteropleidingen. Zij heeft een missie geformuleerd rond onderwijs en gezondheidszorg. Op basis hiervan zijn zeven strategische speerpunten geformuleerd waaronder op het terrein van *Healthy Ageing*, Onderwijsinnovatie en Praktijkgericht onderzoek. Eerstgenoemde is regionaal speerpunt. Samen met onder andere het Universitair Medisch Centrum Groningen vormt de Hanzehogeschool het *Healthy Ageing Network Noord Nederland*. In overleg met verschillende andere academies en het Instituut voor Sportstudies van de Hanzehogeschool zijn innovatiewerkplaatsen opgezet waar studenten en medewerkers van verschillende opleidingen samen werken.

De opleiding is in 2012 gestart met een meerjarig project waarbij de herziening van het curriculum centraal staat. Aanleiding hiervoor waren, behalve een aanbeveling van de NVAO om te komen tot een duidelijkere afbakening tussen de profielen van voedingsdeskundige en diëtist, maatschappelijke ontwikkelingen waaronder meer aandacht voor gezond ouder worden en veranderingen in het werkveld en bij (zorg)beroepen. In 2016 is het eerste cohort studenten afgestudeerd dat het nieuwe curriculum volgde.

Het team van de opleiding omvat 33 medewerkers, waaronder 29 docenten die onder andere lessen verzorgen voor 465 studenten. De opleiding beschikt over een curriculumcommissie waarin behalve de opleidingsmanager tevens zes hogeschooldocenten zitting hebben. Gezamenlijk zijn zij verantwoordelijk voor de onderwijsinhoud, de coördinatie en de aansturing van docenten in vakinhoudelijke expertgroepen.

De vorige visitatie

Onderstaand schema is een weergave van de verbetermaatregelen/aanbevelingen van het auditpanel dat de opleiding Voeding & Diëtetiek heeft beoordeeld in 2011. Tevens is per aanbeveling aangegeven welke verbetermaatregel de opleiding sedertdien heeft genomen.

Aanbevelingen	Actie
Versterk beide uitstroomprofielen diëtist en voedingskundige en differentieer deze nader in de eindkwalificaties. Doe dit met name door trends met betrekking tot het beroep te (h)erkennen en het profiel van de voedingskundige meer eigen kleur te geven.	De opleiding heeft vier majoren ontwikkeld: Voeding & Zorg, Voeding & Bedrijf, Voeding & Vitaliteit en Voeding & Samenleving. Maar alle studenten studeren af als diëtist.
(H)erken trends in wetenschap en maatschappij, beoordeel de robuustheid daarvan en verwerk onderdelen hiervan in het curriculum. Leid op voor het werkveld van morgen.	De opleiding heeft het curriculum en het opleidingsprofiel herzien.
Zet de doelstellingen rond internationalisering duidelijker neer.	De opleiding heeft het internationaliseringsbeleid beschreven en leerresultaten geformuleerd op het terrein van internationalisering en dit vertaald naar het curriculum.

Aanbevelingen	Actie
<p>Benut de leeromgeving 'De Gezondheidswerkplaats' beter en geef de academiestandaard Multidisciplinair samenwerken een meer prominenter plek in de doelstelling met een stevige doorvertaling wat betreft omvang en scope naar het curriculum. Binnen de academie kan de opleiding zo de gezamenlijkheid met andere opleidingen versterken.</p>	<p>Binnen de kaders van de innovatiewerkplaatsen werkt de opleiding samen met andere partners in het werkveld, docenten en studenten aan projecten en praktijkgericht onderzoek.</p>
<p>Verbeter de vormgeving en de literatuurverwijzingen van de scripties en kijk nog eens heel goed naar de individuele beoordeling van de in duo's gemaakte eindproducten.</p>	<p>Binnen de academie is een schrijfwijzer opgesteld ten behoeve van studenten die werken aan schriftelijke rapportages. V&D studenten leren hiermee te werken. Bij in duo's gemaakt eindproduct krijgen studenten voor de posterpresentatie en verdediging een individuele beoordeling die 50 procent van het eindcijfer uit maakt.</p>
<p>Biedt rond de thema's Statistiek en <i>Evidence Based Nutrition</i> een grotere diepgang in het programma aan.</p>	<p>Binnen het lectoraat <i>Healthy Aging, Allied care & Nursing</i> is de lector <i>Clinical Malnutrition and Healthy Aging</i> benoemd die een bijdrage heeft geleverd aan meer inhoudelijke diepgang. Voeding & Diëtetiek maakt gebruik van de Academiestandaard Wetenschappelijke vorming. Hierin is beschreven waaraan het onderwijs op beide terreinen moet voldoen.</p>

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding de afgelopen jaren serieus werk heeft gemaakt van de aandachtspunten. De door de opleiding genomen acties zijn adequaat.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beroepsprofiel en internationalisering

In landelijk verband hebben de diëtetikopleidingen het beroepsprofiel uit 2013, opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Diëtisten, omgezet in een nieuw landelijk opleidingsprofiel dat definitief is vastgesteld in 2015. Dit profiel is opgezet op basis van de *CanMEDS*-systematiek waardoor een vergelijking met andere profielen van beroepen in de gezondheidszorg mogelijk is. Het auditpanel merkt op dat de *CanMEDS* competentiegebieden en hieraan gekoppelde leeruitkomsten inzichtelijker zijn dan het louter werken met competenties. De opleiding volgt hiermee een aanbeveling op naar aanleiding van de vorige audit.

Tot de zeven competentiegebieden die *CanMEDS* onderscheidt behoren: Vakinhoudelijk diëtistisch handelen, Communicatie, Samenwerking, Management & Organisatie, Onderzoek, Ondernemerschap & Marketing en Professionaliteit. Vervolgens zijn op basis van de *CanMEDS* competentiegebieden leeruitkomsten geformuleerd die de verschillende opleidingen Voeding & Diëtetik in hun curriculum verwerken. Ter illustratie: het *CanMEDS* competentiegebied 'Vakinhoudelijk diëtistisch handelen' werkt de opleiding als volgt uit: de afgestudeerde diëtist kan (voedings)problemen analyseren, vragen op zijn vakgebied beantwoorden en cliëntbehoeften inventariseren. Hij is in staat om op basis van deze analyse onderbouwde conclusies te trekken om vervolgens een plan (van aanpak) op te stellen, daarbij gebruikmakend van wetenschappelijke inzichten, rekening houdend met de wettelijke kaders en afgestemd op de doelgroep. Van belang is verder dat de diëtist samenwerkt met relevante partijen, methodisch werkt en kritisch het eigen handelen volgt.

Het landelijk beroepsprofiel Voeding & Diëtetik onderscheidt drie beroepscontexten: Voeding & Zorg, Preventie & Health Promotion en Voeding & Industrie. Deze zijn ontleend aan het Europese opleidingsprofiel van de *European Federation of the Associations of Dietitians*. De beroepscontexten zijn door de opleiding omgezet in drie van de vier majoren: Voeding & Zorg, Voeding & Vitaliteit en Voeding & Bedrijf. De vierde major, Voeding & Samenleving, zorgt voor een verdere verbreding van het opleidingspalet en sluit aan bij ontwikkelingen in het werkveld waarbij studenten zich breder oriënteren op de arbeidsmarkt. Hiermee sluit de opleiding aan bij één van de aanbevelingen uit de vorige audit.

BIG-registratie

Wij merken hier op dat er voor de hbo-opleiding Voeding & Diëtetik binnen de kaders van de Wet BIG eisen zijn gesteld aan de vakken en de stages die zij aanbiedt. Het opleidingsprofiel en de vakken voldoen aan deze eisen, zo stelt het auditpanel vast: afgestudeerden van de opleiding voldoen aan de eisen die de wet BIG aan het voeren van de titel 'diëtist' stelt.

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding Voeding & Diëtetiek terecht deel uit maakt van het domein Gezondheidszorg en hierbij de juiste titulatuur, *Bachelor of Science*, hanteert.

Het Groningse Voeding & Diëtetiek profiel en inkleuring

De opleiding geeft aan zich te profileren door álle studenten op te leiden tot diëtist en hen in de gelegenheid te stellen een keuze te maken uit één van de vier majoren. Verder vormt *Healthy Aging* hogeschoolbreed een speerpunt. Verschillende opleidingen van de onderwijsinstelling participeren hierin, waaronder Voeding & Diëtetiek. Dit betekent dat gezond ouder worden, naast innovatie en ondernemerschap, een belangrijke rol speelt binnen het onderwijs dat de Hanzehogeschool aanbiedt. Zo besteedt Voeding & Diëtetiek, binnen de kaders van innovatie in het project 'Innoverend aan het werk', aandacht aan vernieuwingen binnen het vakgebied zoals op het terrein van *malnutrition*.

Gezond ouder worden, *Healthy Ageing*, loopt als een rode draad door het curriculum, daarbij ondersteund door het Groningse lectoraat *Clinical Malnutrition and Healthy Ageing*. Opleiding en lectoren stimuleren studenten om over hun eigen vakgebied heen te kijken en daarbij interdisciplinair te werken en om al in een vroege fase van de opleiding te leren samen te werken met studenten van andere gezondheidszorgopleidingen. Voorbeelden hiervan zijn het interprofessionele samenwerkingsproject met de opleiding Mondzorgkunde en het onderzoek rondom slikproblemen in samenwerking met de opleidingen Logopedie, Mondzorgkunde en het lectoraat. Het auditpanel heeft kennis genomen van de verschillende aspecten van de Groningse 'kleur' en dit besproken tijdens de audit. De opleiding onderscheidt zich op een aantal hierboven genoemde aspecten van andere Voeding & Diëtetiek opleidingen. Wel kan de opleiding haar 'kleur' in de vorm van extra leerresultaten nadrukkelijker in het beroepsprofiel verwerken waardoor haar onderscheidend karakter meer op de voorgrond treedt.

Onderzoek

Uit de set competenties is afleidbaar dat de onderzoekscomponent hierin is verwerkt. De opleiding verwacht van haar studenten dat zij problemen uit de praktijk kunnen herformuleren tot een onderzoekbare vraag. Zij moeten in staat zijn om praktijkgericht onderzoek uit te voeren.

Internationalisering

De opleiding heeft het aspect internationalisering als volgt uitgewerkt: studenten beheersen de Engelse taal passief en actief zodanig dat zij in een internationale omgeving kunnen communiceren met beroepsgenoten. Ook houden studenten internationale ontwikkelingen op het vakgebied bij en zijn zij in staat om internationale onderzoeksresultaten te betrekken bij hun handelen. De opleiding werkt verder samen met buitenlandse onderwijs- en onderzoeksinstanties en is aangesloten bij internationale netwerken. Het auditpanel onderschrijft de invulling/uitwerking door de opleiding van internationalisering als doelstelling, maar kan wel explicieter dan thans het geval is in de set competenties worden opgenomen.

Werkveld

De opleiding beschikt over een adviesraad die bestaat uit vertegenwoordigers van de werkvelden diëtetiek en voeding. De adviesraad heeft de opleiding geadviseerd over het nieuwe beroepsprofiel en over de formulering van leeruitkomsten.

Het opleidingsprofiel is met het brede werkveld besproken en waar nodig aangepast. Ook hebben de beroepsvereniging, de Nederlandse Vereniging van Diëtisten en de Diëtisten Coöperatie Nederland, het beroepsprofiel bestudeerd en van commentaar voorzien. Zo gaf het werkveld aan dat de vier majoren goed aansluiten bij ontwikkelingen in dit werkveld. Met name de hiermee gepaard gaande verbreding van het beroep beoordeelt het werkveld als positief. De opleiding maakt gebruik van haar alumninetwerk via een eigen alumnisite.

Verschillende alumni maken deel uit van de adviesraad van de opleiding en enkele praktijkbegeleiders zijn alumni van de opleiding. Via haar alumni krijgt de opleiding Voeding en Diëtetiek informatie over ontwikkelingen in het werkveld die ertoe kunnen leiden tot aanpassing van het beroepsprofiel.

De opleiding onderhoudt banden met het werkveld door praktijkbegeleiders uit de beroepspraktijk in te zetten bij 'interne stages' en door docenten aan te nemen die óf zelf werkzaam zijn als diëtist óf over aantoonbare kennis van, inzicht in en contacten met het werkveld beschikken. Bij deze interne stage komt het werkveld naar de opleiding i.p.v. omgekeerd, waarbij de student naar het werkveld gaat. De opleiding kiest hiervoor om zo goed zicht te houden op de competentieontwikkeling van studenten en om de setting waarbinnen de student stageloopt optimaal te kunnen beïnvloeden. Het auditpanel stelt verder vast dat de opleiding beschikt over relevante (werk)relaties met het werkveld waaronder de Diabetesvereniging Nederland, de Nierstichting en de Landelijke Werkgroep Diëtisten Werkgroep Oncologie. De opleiding geeft aan dat zij de contacten met en de inbreng van het beroepenveld verder wil verstevigen en uitbouwen.

Weging en Oordeel

De opleidingen Voeding & Diëtetiek hebben op landelijk niveau en in overleg met het relevante werkveld op een inzichtelijke wijze het opleidingsprofiel herzien en aangepast aan de actuele eisen van het werkveld en de wetenschap en daarbij gebruik gemaakt van de *CanMEDS*-systematiek. De beoogde competenties zijn in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving (wet BIG). De profilering van de opleiding kenmerkt zich door *Healthy Ageing*, *malnutrition* en internationalisering, typeringen die voor een deel deze opleiding kleur geven maar voor een deel ook kenmerkend zijn voor andere Voeding & Diëtetiek opleidingen. De opleiding kan haar 'kleur' in de vorm van extra leerresultaten nadrukkelijker in het beroepsprofiel verwerken waardoor haar onderscheidend karakter prominenter dan thans het geval is op de voorgrond treedt. De onderzoekscomponent is in de competenties opgenomen, de internationale component kan de opleiding nog nadrukkelijker in de set competenties verwerken. Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel standaard 1 als 'voldoende'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Ontwikkeling beroepsvaardigheden, professioneel niveau

Nadat de opleiding in 2012 is gestart met de curriculumherziening, studeerden in 2016 de eerste studenten af op basis van dit herzien curriculum. Reden voor deze herziening was onder andere de aanbeveling van het auditpanel dat de vorige visitatie uitvoerde om de profielen van voedingsdeskundige en diëtist meer af te bakenen. De opleiding heeft vervolgens aansluiting gezocht bij het landelijk beroepsprofiel en bij Europese kaders op het terrein van voeding en diëtetiek om daarna de hiervoor onder standaard 1 genoemde vier majoren te ontwikkelen. Het auditpanel stelt vast, dat de opleiding er in is geslaagd om hiermee beide profielen beter af te bakenen.

Als vervolg op het herzien landelijk opleidingsprofiel heeft de opleiding voor alle onderwijseenheden leeruitkomsten geformuleerd die een concretisering betekenen van de *CanMEDS*-competentiegebieden. Daarnaast besteedt de opleiding ruimschoots aandacht aan ondernemerschap, een afspraak die in academieverband is gemaakt. Concreet betekent dit voor Voeding & Diëtetiek dat zij van haar studenten een ondernemende houding verwacht, dat zij zich ontwikkelen tot een ondernemende professional en een professioneel ondernemer. Tijdens een door de opleiding verzorgde *pitch* (zie hierna) was goed te zien dat zij samenwerking zoekt met zorginstellingen. Iedere student heeft sowieso paramedische stage gelopen door te participeren in een zg. 'interne stage'.

Het auditpanel is positief over de mogelijkheid voor studenten om zich geruime tijd, gedurende anderhalf jaar, te verdiepen in een uitstroomprofiel. Dat komt de diepgang van de opleiding ten goede. Een ondernemerschapswEEK is onderdeel van de inhoudelijke leerlijn 'Organisatie en Ondernemerschap'. Studenten dienen in het derde studiejaar te werken aan een zelf ontwikkelde innovatie op het terrein van gezondheidszorg of levensmiddelenindustrie. Zij geven aan tevreden te zijn over de vormgeving en uitwerking van het curriculum. De afwisseling theorie en praktijk en de aandacht voor ontwikkelingen op het terrein van voeding kan rekenen op hun waardering. Ook biedt de opbouw van het curriculum in vier blokken per studiejaar overzicht omdat binnen ieder blok één thema centraal staat. Hierna volgt een korte schets van het curriculum.

De propedeusefase is in de eerste plaats oriënterend en selecterend. Studenten werken aan thema's zoals voeding en leefstijl, voeding en gezondheidszorg, gezond opgroeien en gezond ouder worden. Hierdoor krijgen ze een goed overzicht op het vakgebied en komen zij in aanraking met meerdere aspecten van het werkveld. Eén van de speerpunten van de Hanzehogeschool, *Healthy Ageing*, komt hierbij als thema terug.

De praktijk is bij de opleiding nooit ver weg: studenten leren om een relatie te leggen tussen de theorie en de praktijk bij alle studieonderdelen. Verder volgen zij gastlessen en nemen zij deel aan excursies.

In de post-propedeusefase vergroot de student zijn handelingsbekwaamheid en zijn kennisbasis, loopt hij twee stages en schrijft hij zijn scriptie. Zo volgt de student in het derde studiejaar de interne stage 'De veelzijdige diëtist aan het werk'. Hierbij doorloopt hij een behandeltraject met echte cliënten die een concrete hulpvraag hebben op het terrein van voeding en leefstijl. Het auditpanel is van oordeel dat het curriculum de studenten in ruime mate de gelegenheid biedt om de eindkwalificaties te behalen. De diepgang van de leerstof is adequaat en de relatie met de praktijk is geborgd waardoor studenten goed inzicht krijgen in hetgeen de beroepspraktijk van hen verwacht na het afstuderen. De stages (zowel de interne als de later door de student te volgen externe stage) spelen hierbij een belangrijke rol: op basis van verworven kennis en vaardigheden op het terrein van voeding, leefstijl en gespreksvaardigheden begeleiden/adviseren studenten hun cliënten dan op coachende wijze. Na de stage volgt een assessment waarbij twee docenten toetsen in welke mate de student in staat is om een inhoudelijk goed gesprek te voeren met een cliënt met een meervoudig ziektebeeld. Behaalt de student een voldoende voor deze interne stage, dan beschikt hij over de basiskwalificatie voor vakinhoudelijk handelen. Ná deze stage volgt de student zijn major die verdieping biedt, loopt hij gedurende 20 weken stage, voert hij een praktijkgericht onderzoek uit en werkt hij aan de scriptie.

Opbouw curriculum, didactiek

Binnen het curriculum zijn vier onderwijskundige leerlijnen te onderscheiden: de conceptuele leerlijn, de vaardigheden leerlijn, de integrale leerlijn en de professionaliseringsleerlijn. Binnen de conceptuele leerlijn maakt de student kennis met de werkmodellen die kenmerkend zijn voor het vakgebied en leert hij om deze werkmodellen te verantwoorden op basis van de theorie. De vaardighedenleerlijn richt zich met name op het trainen van vaardigheden die aansluiten bij het thema en de opdracht van een blok. De onderwijseenheden die hier een bijdrage aan leveren noemt de opleiding 'Diëtistische Voedingskundige Vaardigheden'. Voor de integrale leerlijn geldt, dat studenten via projecten en probleemgestuurd onderwijs werken aan beroepstaken op basis van casuïstiek en opdrachten die zij individueel of met medestudenten maken. Tenslotte is in het curriculum een professionaliseringsleerlijn opgenomen waarbinnen studenten leren te reflecteren op hun handelen waarbinnen zij, naarmate zij in hun opleiding vorderen, een professionele beroepshouding ontwikkelen. Het auditpanel stelt vast dat de vier leerlijnen niet los van elkaar kunnen worden gezien: kennis en vaardigheden komen samen binnen de integrale leerlijn waarbij de student voortdurend werkt aan zijn professionalisering. Deze leerlijnen bevorderen duidelijk de samenhang van het curriculum.

Studenten kunnen binnen de kaders van keuzeonderwijs kiezen uit: keuzemodules van verschillende omvang, verdiepende minoren en opleidingsoverstijgende minoren. Daarbij definieert de opleiding een minor als een coherent aanbod van keuzeonderwijs, gericht op verbreding of verdieping, bestaande uit twee samenhangende blokken binnen een semester.

Het auditpanel stelt vast, dat de opleiding haar studenten ruime mogelijkheden biedt voor het volgen van keuzeonderwijs. Studenten kunnen daarbij, zo geven zij aan, hun eigen interesse volgen. Naar aanleiding van studentevaluaties is besloten om het aanbod verbredende en opleidingsoverstijgende minoren verder uit te breiden met vier minoren waaronder: 'Ondernemerschap en Management in Zorg en Welzijn' en 'Global Health and Quantified Self'. Interdisciplinariteit staat bij deze minoren centraal evenals het uitvoeren van een opdracht van een externe opdrachtgever. Studenten Voeding en Diëtetiek werken met studenten van de Academie van Gezondheidsstudies, Academie voor Sociale Studies en de Academie voor Verpleegkunde aan een multidisciplinaire opdracht vanuit het werkveld. Een prima multidisciplinaire insteek volgens het auditpanel.

De opleiding kenmerkt zich door competentiegericht onderwijs waarbij probleemgestuurde en project-gecentreerde elementen centraal staan en *blended learning* in toenemende mate belangrijk wordt. *Blackboard learn* vormt het digitale basisplatform waarop de opleiding het onderwijs aanbiedt.

Voor alle studieonderdelen zijn handleidingen met studietaken en opdrachten gemaakt die de opleiding op *Blackboard* plaatst. Hier zijn tevens instructies en filmpjes te zien. Dit biedt studenten de mogelijkheid om tijd- en plaats onafhankelijk zich nogmaals te verdiepen in een onderwerp. De opleiding daagt haar studenten en docenten uit om met andere middelen en didactische werkvormen op een interactieve wijze met onderwijs bezig te zijn. Het auditpanel stelt vast dat de opleiding nieuwe onderwijsconcepten introduceert in haar onderwijs. Zij peilt tevens de tevredenheid hierover bij docenten en studenten.

Kennisontwikkeling en niveau indeling

Naast de vier onderwijskundige leerlijnen, onderscheidt de opleiding ook een aantal inhoudelijke leerlijnen die onlosmakelijk verbonden zijn met het vakgebied waartoe Voeding & Diëtetiek opleidt. Tot deze inhoudelijke leerlijnen behoren: Dieetleer, Voedingsleer, Gedrag en Communicatie, Biomedische kennis, Vorming en Professionaliteit, Organisatie en Ondernemerschap. Het auditpanel stelt vast, dat de inhoudelijke leerlijnen de vakinhoud dekken. Zo staat in het eerste blok in het eerste studiejaar het thema 'Voeding en leefstijl' centraal, gevolgd in het tweede blok door *Evidence based practice*. Tot en met het eerste semester in het derde studiejaar volgen alle studenten een identiek programma, met uitzondering van vijf keuzemodules van elk 3 EC. Vanaf het tweede semester in het derde studiejaar vindt er differentiatie plaats en volgen studenten de major die ze in het tweede semester van het tweede studiejaar hebben gekozen.

Het auditpanel heeft tijdens de audit een aantal *pitches* bezocht van vakinhoudelijke docenten alsmede een informatiemarkt. Wat het panel hierbij erg goed vond was dat aan de hand van deze *pitches* het verschil in perspectief naar voren kwam over vergelijkbare inhoudelijke stof. Dus: hoe kijk je bijvoorbeeld naar een voedingsproduct vanuit de wetenschap, vanuit de marketing, vanuit ondernemerschap, etc.

De opleiding onderscheidt drie niveaus: het inleidend niveau (jaar 1), het verdiepend niveau (jaar 2) en het niveau van de gevorderde/beginnende beroepsbeoefenaar (jaar 3 en 4). Zo is in het eerste studiejaar sprake van 'reproductief handelen', in het tweede studiejaar van 'productief handelen' en in de afsluitende hoofdfase van 'proactief en innovatief handelen'. Ook neemt de zelfstandigheid van de student toe naarmate hij in zijn studie vordert. Het auditpanel constateert dat de opleiding de niveaus op een duidelijke wijze heeft geoperationaliseerd.

Onderzoek

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding de onderzoekscomponent goed en inzichtelijk in het curriculum heeft verwerkt, zoals in het eerste studiejaar binnen het thema *Evidence based practice*. Verder keert de onderzoekscomponent in het curriculum terug bij het zoeken naar en beoordelen van vakrelevante literatuur, het uitvoeren van en het rapporteren over onderzoek, het uitwerken van cliënt-casussen, het schrijven van een stageverslag en bij de uitvoering van onderzoek als basis voor de scriptie.

Praktijkgericht onderzoek komt verder terug in de bijdrage van de opleiding aan het lectoraat *Healthy Ageing, Allied Health Care & Nursing*. Aan dit lectoraat is een lector *Clinical Malnutrition and Healthy Ageing* verbonden die tevens betrokken is bij de inhoudelijke leerlijn Dieetleer en als docent bij de opleiding werkt. Verder hebben docenten en studenten de mogelijkheid om binnen innovatiewerkplaatsen samen te werken met docenten en studenten van andere opleidingen, onder andere aan onderzoeksopdrachten. De inzet van studenten Voeding & Diëtetiek binnen deze innovatiewerkplaatsen is zichtbaar bij de interprofessionele projecten binnen minoren, honourstrajecten (zie hierna), keuzeonderwijs en bij de afstudeerwerkstukken in het kader van praktijkgericht onderzoek. Ieder jaar nemen tussen de 20 en 30 studenten van de opleiding Voeding & Diëtetiek deel aan onderzoek van het lectoraat voor hun afstudeeropdracht of majorstage.

De opleiding wil binnen de kaders van het praktijkgericht onderzoek ook doorlopende onderzoekslijnen in het curriculum verwerken, meer aandacht besteden aan kwalitatief onderzoek en daarbij gebruik maken van thema's uit de kennisagenda van de hogeschool. Een goed initiatief van de opleiding, waarbij zij blijkt geeft van haar ontwikkelingsambitie en zij aansluit bij de eisen uit het werkveld.

Internationalisering

Een van de hogeschooldocenten van de opleiding heeft internationalisering in de portefeuille en is daarmee het aanspreekpunt voor docenten en studenten op dit terrein. Verder onderhoudt de opleiding relaties met externe partners en is academiebreed gestart met de ontwikkeling van een *Internationale Healthcare School*. Vatten we de internationaliseringsagenda van de opleiding samen, dan ontstaat het volgende beeld.

- Studenten dienen zich voor te bereiden op een internationale beroepspraktijk.
- Studenten leggen binnen de kaders van het Skype-project in het tweede studiejaar contact met studenten van internationale partners van de opleiding.
- De opleiding besteedt aandacht aan de Engelse taal en kent de keuzemodule *Crossing Borders*.
- Circa tien procent van de studenten gaat naar het buitenland in het kader van een afstudeeronderzoek.
- In het kader van een internationaal programma vindt er uitwisseling plaats van kennis en docenten met de Universiteit van Antwerpen en Leuven. Met een aantal hogescholen in Duitsland en Oostenrijk werk de opleiding binnen de kaders van een Erasmusproject aan een zg. *massive open online course* op het vakgebied.

Het auditpanel stelt vast, mede na het bijwonen van een aantal *pitches* tijdens de audit, dat de opleiding op het gebied van internationalisering ten opzichte van de vorige accreditatieronde op de goede weg is, er bestaat een duidelijke visie voor wat betreft de toekomstige rol van internationalisering voor de opleiding. Er zijn een aantal concrete en voor de opleiding relevante initiatieven genomen. Hiermee heeft de opleiding gevolg gegeven aan één van de aandachtspunten naar aanleiding van de vorige accreditatie.

Begeleiding studenten

De studentbegeleiding door docenten neemt af naarmate de professionalisering van de student toeneemt. De opleiding biedt studenten begeleiding en professionalisering aan in de vorm van (extra) lessen, reflectiebijeenkomsten en door individuele gesprekken met studenten. Bij aanvang van de studie krijgt iedere student een studieloopbaanbegeleider toegewezen die gedurende zijn studie het aanspreekpunt vormt. Het portfolio van de student speelt een belangrijke rol bij de begeleiding en in het professionaliseringstraject. Een onafhankelijke docent beoordeelt op basis van het portfolio de mate waarin de student vordert in zowel zijn professionalisering als het zelfstandig functioneren.

Instroom

Studenten die beschikken over een afgeronde havo-, vwo-, en mbo-opleiding zijn toelaatbaar. Mbo-studenten met het profiel Handel & Ondernemerschap en Economie en Administratie zijn niet rechtstreeks toelaatbaar en dienen een toelatingsexamen Biologie te doen. Beheersing van de Engelse taal is, mede gelet op de te bestuderen vakliteratuur, zeker een pré. De opleiding biedt aspirant-studenten meeloopdagen aan. Verder neemt zij deel aan voorlichtingsdagen van de hogeschool. Tot het huidige studiejaar kende de opleiding Voeding & Diëtetiek een opleidingsfixus van 150 studenten. Door de terugloop in het aantal studenten is deze fixus (en de decentrale selectie) afgeschaft. Studenten die aan het eind van de propedeuse minder dan 48 EC hebben behaald, krijgen een bindend afwijzend studieadvies.

Het aantal studenten dat na het eerste jaar de opleiding verlaat, ligt de laatste jaren rond de 30 procent. Het betreft dan veelal studenten die óf een negatief bindend studieadvies hebben gekregen óf weinig binding hadden met de opleiding. De propedeuse voldoet hiermee nadrukkelijk aan de doelstelling van selectieve werking; het panel waardeert dit positief.

Opleidingscommissie

De opleiding beschikt over een opleidingscommissie die bestaat uit twee docenten en twee studenten. Zij adviseren het management en de examencommissie van de opleiding over de toepassing van het studentenstatuut en over de onderwijs- en examenregeling. Verder brengt de opleidingscommissie gevraagd en ongevraagd advies uit aan de *dean* en het opleidingsmanagement over opleidingsgerelateerde kwesties. Het auditpanel is tevreden over de wijze waarop de opleidingscommissie is ingericht en over de wijze waarop zij haar taken uitvoert. De bekendheid, o.a. over haar rol, onder studenten verdient aandacht. Het auditpanel is positief over de grotere rol die zij claimt binnen de opleiding dan thans het geval is.

Docenten

De opleiding beschikt over 29 docenten die 21 fte vertegenwoordigen. 70 procent van de docenten is masteropgeleid, 17 procent is gepromoveerd en 14 procent beschikt over een voor de opleiding relevante hbo-achtergrond, veelal op het terrein van voeding en diëtetiek, aangevuld met ruime ervaring in het voor de opleiding relevante werkveld. De opleiding heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het aantal masteropgeleide docenten door scholing van zittende docenten en door nieuwe masteropgeleide docenten aan te nemen. Goede docenten te vinden die beschikken over een mastergraad op het voor Voeding en Diëtetiek relevante terrein, over ervaring in het werkveld en affectie hebben met onderwijs, is voor de opleiding niet eenvoudig: zij zijn dun gezaaid op een concurrerende arbeidsmarkt. Vooralsnog slaagt de opleiding hier wel in.

Het auditpanel kwalificeert het docententeam als gepassioneerd. Bestudering van de cv's van docenten laat zien dat zij in ruime mate zijn opgeleid voor het vakgebied waar de opleiding zich op richt. Een deel van de docenten is afkomstig van de Wageningen Universiteit. Drie docenten volgen een promotietraject. Het auditpanel stelt vast dat docenten bekwaam zijn op het terrein van onderzoek, vakinhoud en praktijkervaring. Verder stelt het auditpanel vast, dat docenten zijn geschoold op het terrein van didactiek en biedt de opleiding hen de gelegenheid om de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheden en de Basiskwalificatie Examinering te behalen. Zij volgen trainingen op het terrein van onderzoeksvaardigheden en projectmatig werken. Acht docenten zijn betrokken bij een lectoraat of kenniscentrum en zorgen ervoor dat de resultaten uit onderzoek een plek krijgen in het onderwijs. Ook biedt de opleiding haar docenten de mogelijkheid om te werken aan het curriculum waarbij onderwerpen op het terrein van toetsing, beschrijving van leeruitkomsten en het inpassen van nieuwe ontwikkelingen in het curriculum aan bod komen.

Voorzieningen

De opleiding beschikt over laboratoria en *skillslabs* waar studenten kunnen werken en oefenen. Het auditpanel heeft verschillende van deze ruimten bezocht en stelt vast dat deze voldoen aan de eisen die gelden voor deze praktijkruimten. Ook lieten studenten weten tevreden te zijn over beide type voorzieningen. Het Wiebengacomplex, waar de opleiding is gevestigd, is de afgelopen jaren verbouwd en uitgebreid met onderwijsvoorzieningen op de voormalige binnenplaats van het complex. De studievoortgang kunnen studenten en docent inzien in *Osiris*. De digitale omgevingen *Blackboard* en *Hanze.nl* gebruiken studenten en docenten om te leren en als informatiebron voor alles wat er binnen de opleiding speelt. Bibliothecaire voorzieningen zijn in orde, evenals de mogelijkheid voor studenten om gebruik te maken van studievoorzieningen binnen de hogeschool. Het auditpanel is tevreden over de omvang en inrichting van de voorzieningen.

Excellente studenten

De academie waar Voeding & Diëtetiek deel van uitmaakt, biedt verschillende honoursprogramma's aan voor excellente, 'gepassioneerde', studenten. Hiertoe behoren het honours talentprogramma 'Healthy Ageing' en de honoursminor op het terrein van onderzoeksvaardigheden. De opleiding Voeding & Diëtetiek biedt haar studenten de mogelijkheid om een honoursprogramma van 30 EC extra te volgen of om werkzaamheden te verrichten als student-assistent. Het aantal V&D studenten dat een honourstraject volgt, is voornamelijk beperkt: dit studiejaar vier studenten. Het bijzonder kenmerk 'Certificering voor honoursonderwijs', is in 2016 door de NVAO aan de Hanzehogeschool toegekend. Het auditpanel beoordeelt de mogelijkheid voor studenten om een honoursprogramma te volgen als een prima initiatief maar vindt het tegelijk jammer dat maar weinig studenten zich geroepen voelen een dergelijk programma te volgen. Wat het panel betreft kan de opleiding zich meer inspannen om studenten hiervoor te interesseren.

Weging en oordeel

De opleiding Voeding en Diëtetiek kenmerkt zich door een goed gestructureerd en samenhangend curriculum dat het auditpanel als arbeidsmarktrelevant, uitdagend en motiverend voor studenten kwalificeert en dat goed uitgewerkt en didactisch op een adequate wijze vormgegeven is. Theorie en praktijk wisselen elkaar af en er bestaat ruim aandacht voor onderzoeksvaardigheden in het curriculum. De mogelijkheid voor studenten om een honoursprogramma te volgen is prima, evenals de verdiepingsmogelijkheden die de opleiding haar studenten biedt in de vorm van (nieuwe) minoren. Het docententeam is vakinhoudelijk en didactisch in ruime mate gekwalificeerd voor de verzorging van de opleiding. De betrokkenheid van het werkveld en de verschillende lectoraten bij de opleiding, waaronder de eigen lector, is groot. De inzet van vernieuwende didactische concepten zoals *blended learning* en het gebruik van een geavanceerde elektronische leeromgeving, bieden ruime leermogelijkheden voor studenten. Deze voorzieningen ondersteunen bovendien een flexibele invulling van het studieprogramma. Tijdens de audit is de rolvolwassenheid van de opleiding gebleken: zo heeft zij sinds de laatste accreditatie een aantal maatregelen genomen die de kwaliteit ten goede zijn gekomen dankzij de inzet van management en docenten. Het auditpanel beoordeelt standaard 2 dan ook als 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Toetsbeleid

Het toetsbeleid van de opleiding kenmerkt zich door het doorlopen van alle fases van de toetscyclus volgens de pdca-cyclus. Voor Voeding & Diëtetiek geldt dat toetsen aansluiten bij de wijze waarop de opleiding onderwijs aanbiedt. Zij toetst studenten enerzijds om hun studievoortgang inzichtelijk te maken en anderzijds in het kader van studeerbaarheid. Zowel formatieve als summatieve toetsen hebben daarbij een eigen plek in het systeem van toetsen.

Voor ieder blok is een toetsplan opgesteld dat de samenhang en de variatie in toetsvormen beschrijft. Het auditpanel is positief over het feit dat de opleiding het toetsgebouw regelmatig tegen het licht houdt en waar nodig wijzigt. Zo is er sprake van meer (formatieve) digitale toetsing en toetst de opleiding in de vorm van essayvragen. Bij het maken van theorietoetsen zet de opleiding minimaal twee toetsconstructeurs (BKE-opgeleid). Docenten kunnen hen raadplegen bij de constructie van toetsen. De opleiding toetst ook in groepsverband omdat dit, zoals zij aangeeft, inherent is in een beroepssecte context.

Het auditpanel heeft tijdens de audit verschillende toetsen bestudeerd. De bij de toetsen behorende toetsmatrijzen en prestatie-indicatoren zijn inzichtelijk uitgewerkt en op deze wijze goed zichtbaar welke kennisonderdelen de opleiding toetst. Het auditpanel stelt vast dat:

- er voldoende variatie is in de toetsen;
- de opleiding tot op detailniveau de vakinhoud toetst en daarbij toetsen van het type onjuist/juist hanteert. Naar het oordeel van het auditpanel is de getoetste kennis op onderdelen tē gedetailleerd;
- de opdrachten aangeven wat de opleiding van de student verwacht;
- de onderwerpen in de toetsen en de daaraan gekoppelde opdrachten relevant zijn voor de beroepspraktijk;
- er sprake is van complexere opgaven door de jaren heen die ook een toenemende zelfstandigheid van de student vragen;
- de beoordeling volgens duidelijke criteria plaatsvindt die zijn uitgewerkt met een weging ten behoeve van het eindoordeel.

Navraag bij studenten leert dat zij tevreden zijn over de kwaliteit van de toetsen. Ze zijn vakrelevant en sluiten goed aan bij de behandelde lesstof. De opleiding stimuleert hen om hun vakkennis/kennis van de literatuur bij het beantwoorden van de toetsvragen te tonen. Het aantal fraudegevallen bij toetsing is beperkt.

Examen- en toetscommissie

De opleiding heeft een eigen vijfkoppige examencommissie. Zij beschikt in het kader van externe validering over een extern lid dat van buiten de opleiding Voeding & Diëtetiek afkomstig is en zich met name richt op de wijze van beoordeling van de beide stages (interne stage en majorstage). Dit extern lid krijgt ieder jaar een andere opdracht. Binnen de Academie voor Gezondheidsstudies is sprake van een jaarlijkse uitwisseling van ervaren leden van examencommissies. Het auditpanel stelt vast dat de examencommissie goed is toegerust om de taken die haar zijn toebedeeld uit te voeren. Zo toetst zij jaarlijks de handleidingen en beoordelingsformulieren die bij het afstuderen worden gebruikt.

Zij verantwoordt haar handelen in een jaarlijkse rapportage die academiebreed wordt besproken met het management van de Hanzehogeschool waaronder een lid van het CvB en de *dean*. Positief is het auditpanel over de overlegcultuur binnen de academie en meer specifiek binnen de opleiding Voeding en Diëtetiek op het terrein van toetsen en beoordelen en waarbij de examencommissie een centrale rol vervult.

Naast een examencommissie kent de opleiding ook een toetscommissie die uit vier opleidingsdocenten bestaat en door de examencommissie gemandateerd is om de uitvoering van de toetscyclus te onderzoeken. Kernbegrippen in het takenpakket van de toetscommissie zijn: onderzoeken en adviseren. Voor de leden van de toetscommissie geldt dat zij beschikken over affiniteit met en ruime expertise op het terrein van toetsing en bezig zijn met het behalen van een SKE-bevoegdheid. Twee leden van de toetscommissie hebben zitting in de examencommissie waardoor SKE-expertise ook bij laatstgenoemde aanwezig is. Jaarlijks spreken examen- en toetscommissie een kernthema af waar de toetscommissie zich gedurende een jaar met name op richt. Voor de (kennis)toetsen geldt dat de examinerator deze in overleg met de toetscommissie controleert en achteraf analyseert. De uitkomsten van deze analyse bespreken beide commissies om vervolgens, waar nodig, bij te sturen.

Beoordelingssystematiek

De opleiding zet meerdere beoordelaars in bij de beoordeling van afstudeerwerken. Voor de bachelorscriptie geldt dat de examineratoren masteropgeleid zijn; voor de majorstage dat minimaal één examinerator mastergeschoold is. De andere examinerator is een (masteropgeleide) diëtist. Om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid bij het afstuderen te vergroten, organiseert de opleiding kalibreersessies en trainingen voor beoordelaars/examineratoren van de interne stage, de majorstage en de afstudeerscriptie. Alle docenten zijn BKE opgeleid. Om de kwaliteit van de praktijkbegeleiders te garanderen, zijn er criteria geformuleerd waaraan stage en afstudeerwerk dienen te voldoen en organiseert de opleiding scholingsbijeenkomsten waar zij praktijkbegeleiders schoolt.

De opleiding heeft de individuele beoordeling van afstudeerwerken verbeterd ten opzichte van de vorige accreditatie, zo'n zes jaar geleden. De opleiding komt hierbij tegemoet aan één van de aandachtspunten uit de vorige accreditatieronde. Twee beoordelaars geven onafhankelijk van elkaar een oordeel over de scriptie. Als deze door beide beoordelaars met ten minste een 5,5 is beoordeeld, dan geeft dat de student toelating tot de verdediging ervan. Het lectoraat beoordeelt elk jaar steekproefsgewijs een aantal afstudeerwerken.

Iedere individuele beoordeling bestaat uit een poster/*pitch* van het onderzoek en een verdediging op inhoud. Het cijfer voor de gezamenlijke scriptie (studenten schrijven scripties in duo's) en de individuele verdediging tellen even zwaar in het eindoordeel. Neem de samenwerkingscomponent op in de beoordeling, die komt nu niet expliciet aan bod bij de beoordeling. De opleiding kan wel nog preciezer dan thans al het geval is aangeven hoe een eindcijfer tot stand komt; zo was het verschil tussen een 6 en een 7 voor het auditpanel niet in alle gevallen inzichtelijk. Ook kan de opleiding het aspect 'samenwerking' explicieter dan thans het geval is opnemen in het beoordelingsmodel.

Het lectoraat *Healthy Ageing, Allied Health Care & Nursing* bestudeert jaarlijks een aantal scripties van de opleiding, hetgeen leidt tot aanbevelingen op specifieke punten (statistiek, beschrijving onderzoeksmethoden, opnemen en toelichten van tabellen). De verbeterthema's bespreekt het lectoraat vervolgens met alle relevante partijen binnen de opleiding waaronder docenten en scriptiebegeleiders. Verder bestuderen en beoordelen de vier voeding en diëtetiekopleidingen op landelijk niveau elkaars scripties alsmede de beoordelingswijze. Ook geldt dat de Groningse opleiding de resultaten van dit overleg intern bespreekt en meeneemt tijdens een overleg over de kwaliteit van de bachelorscripties. Het auditpanel merkt op dat de *dean* van de Academie voor Gezondheidszorg jaarlijks een zorgvuldigheidsstatement afgeeft aan het College van Bestuur van de Hanzehogeschool.

Dit impliceert dat iedere student de onderwijsinstelling pas verlaat nadat gebleken is dat het examendossier compleet is en de *dean* het diploma heeft ondertekend.

Weging en Oordeel

De opleiding toetst op een valide, betrouwbare en voor alle betrokken partijen inzichtelijke manier of studenten de competenties en daaruit afgeleide leeruitkomsten behalen.

Toetsvormen en de inhoud van de toetsen sluiten goed aan op de leerdoelen en werkvormen van de onderwijseenheden. De opleiding heeft voor de toetsen inzichtelijke toetsmatrijzen opgesteld, zij maakt gebruik van verschillende passende toetsvormen en zet meer-ogen in bij het beoordelen van studentproducten. Het auditteam is van oordeel dat de opleiding zowel het toetsen als het beoordelen goed op orde heeft; de kwaliteit van de toetsen is zonder meer goed. Er is waardering voor het feit dat alle docenten BKE zijn opgeleid en de leden van de toetscommissie SKE bevoegd zijn; een belangrijk kwaliteitsborgend aspect. Aan de hand van de afstudeerproducten stage en scriptie toetst de opleiding op een gedegen en gevarieerde wijze of de student het niveau van een startbekwame diëtist heeft behaald. De examencommissie voert haar taak serieus uit en borgt, samen met de toetscommissie, de kwaliteit van het toetsen en de beoordelingsprocedure. Gelet op het bovenstaande, beoordeelt het auditpanel deze standaard als 'goed'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

De opleiding toetst de leerresultaten aan de hand van de drie beheersingsniveau die onder standaard 1 zijn genoemd: Inleidend, Verdiepend en Gevorderd/Beginnend beroepsbeoefenaar. Tot en met het studiejaar 2016-2017 bestond het afstudeerprogramma uit een majorstage van 30 EC en de bachelorscriptie die eveneens 30 EC omvatte.

Majorstage

Centraal binnen deze omvangrijke stage staan de beroepscompetenties die eerder in deze rapportage genoemd zijn. De majorstage is voor de verschillende majoren overigens in belangrijke mate identiek. De verschillen in leeruitkomsten liggen vooral op het competentiegebied van het vakinhoudelijk handelen. De opleiding heeft deze verschillen uitgewerkt en daarmee inzichtelijk gemaakt. Ter afronding van de majorstage schrijft de student een eindreflectieverslag waarin hij alle leeruitkomsten bespreekt en eventuele materialen aanlevert. Daarnaast vindt er een eindgesprek plaats waarbij de student de stageactiviteiten met de stagebegeleider en de onafhankelijke beoordelaar, beide vanuit de opleiding, bespreekt. De praktijkbegeleider van de stageverlenende instantie geeft een advies over de beoordeling.

Bachelorscriptie

Het afstudeerwerk van de student bestaat uit een antwoord op een relevant probleem in het werkveld op het terrein van voeding en diëtetiek. Van belang is dat de student aantoont dat hij vakliteratuur kan opzoeken, selecteren en raadplegen als basis voor zijn onderzoek om vervolgens zelfstandig een onderzoek uit te voeren. Uitgangspunt is dat het werkveld de opdracht levert. Het onderwerp van het afstudeeronderzoek is afhankelijk van de door de student gekozen major. Ter illustratie: voor de major Voeding & Zorg geldt dat het om een diëtistisch probleem gaat binnen een specifieke setting en waarbij het vooral gaat om voeding naast gezondheid/ziekte/behandeling.

De opleiding laat studenten in duo's afstuderen. De (poster)presentatie en de verdediging van het onderzoek zijn altijd individueel en er vindt dan ook, zo stelt het auditpanel vast, een afzonderlijke beoordeling plaats. Door in duo's af te studeren, kan de afstudeeropdracht omvangrijker worden, hoewel dat niet altijd het geval is zo stelt het auditpanel vast. Het werkveld vindt het effectiever en efficiënter als er sprake is van grotere afstudeeropdrachten. Tevens vormt het werken in duo's een goede voorbereiding op de praktijk waar diëtisten veelal samenwerken met collega's, óók uit andere disciplines. Het auditpanel stelt vast, dat het in duo's afstuderen door de opleiding afdoende is gemotiveerd. Het is in dit verband wel toe te juichen dat de opleiding nadrukkelijk meer individuele elementen in het afstudeertraject inbouwt, zoals het schrijven van een (reflectie)verslag van de majorstage.

Interne stage

Vanaf het huidige studiejaar, 2017-2018, maakt ook een interne stage deel uit van het afstudeerprogramma. Deze omvat 10 EC. Binnen de kaders van de interne stage, verwerft de student de basiskwalificatie voor het vakinhoudelijk handelen. Zij zijn dan bezig met casuïstiek, behandelen cliënten met een reële problematiek en werken met simulatiepatiënten. Afsluitend is er een assessment waarbij de student een gesprek voert met een patiënt en daarbij beoordeeld wordt door twee docenten.

Aan het eind van de opleiding zijn alle leerresultaten van het afstudeerprogramma getoetst op het hoogste niveau: Gevorderd/Beginnend beroepsbeoefenaar. Om te kunnen afstuderen dient de student alle leerresultaten met een voldoende score te hebben afgerond.

Oordeel over het eindniveau, de stageverslagen en de scripties

De vertegenwoordigers van het werkveld waarmee het auditpanel heeft gesproken gaven aan tevreden te zijn over het afstudeerniveau van studenten. Ook alumni van de opleiding lieten weten dat de opleiding hen in voldoende mate voorbereidde op het werkveld. Bijna 90 procent van de afgestudeerden heeft een baan binnen het vakgebied.

De door het auditpanel beoordeelde stageverslagen gaven een duidelijk beeld van de activiteiten van de student op hun stageplek. De vakinhoudelijke component alsmede hun omgang met cliënten kwamen daarbij in voldoende mate naar voren. Een enkel stageverslag beoordeelt het auditpanel als minder omdat het taalgebruik hier te wensen overliet en het verslag ook inhoudelijk niet sterk was.

Het auditpanel beoordeelt de afstudeerwerken als voldoende tot en met goed. Er was sprake van verschil in niveau en dat bleek ook wel uit de beoordeling door de opleiding en het auditpanel. De onderzoeken die het best waren opgezet, theoretisch onderbouwd en tevens goed waren uitgevoerd, met een goede discussie, conclusie en aanbevelingen kregen de hoogste cijfers. Het auditpanel maakt nog wel een opmerking over de gewenste kritische houding van de student. Uit de scripties kwam dit aspect in beperkte mate naar voren. Bij de scripties met de hoogste beoordelingen was dit wel terug te vinden bij het hoofdonderwerp, het onderzoeksonderwerp en het door studenten ontwikkelde product. Maar ook hier bleek de kritische blik wat minder aanwezig wanneer het ging om aanpalende thema's die ook in het afstudeerwerk aan bod kwamen. Uiteraard hoeven deze niet zo grondig uitgezocht en besproken te worden als het hoofdthema, maar een meer kritische blik op onderzoek uitgevoerd door commerciële of andere partijen in het veld, is wel wenselijk. Al is het maar doordat de student expliciet vermeldt zich hiervan bewust te zijn. De kwaliteit van de Engelstalige samenvatting is nog een punt van aandacht volgens het auditpanel.

De oordelen van het auditpanel over de scripties komen in belangrijke mate overeen met de oordelen van de beoordelaren van de kant van de opleiding. De verschillen zijn op dit punt marginaal.

Weging en Oordeel

Het auditpanel stelt vast dat de opleiding Voeding & Diëtetiek beschikt over een duidelijk vormgegeven afstudeertraject waarbij zowel de praktijk in de vorm van stages als de scriptie het afstudeerniveau voldoende representeren. Studenten schrijven een scriptie in duo's hetgeen de opleiding motiveert. Het auditpanel beoordeelt de afstudeerstageverslagen, op één na, en de afstudeerwerken als het hbo-niveau representerend. Alle door haar bestudeerde scripties beoordeelt het auditpanel als voldoende. De bandbreedte in het afstudeerniveau blijkt duidelijk uit de afstudeerproducten en hun beoordeling. Al met al voor het auditpanel reden om standaard 4 als 'voldoende' te beoordelen.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

De betrokken en gekwalificeerde docenten van de hbo-bacheloropleiding Voeding & Diëtetiek van de Hanzehogeschool zorgen ervoor dat het afnemende werkveld beschikt over startbekwame hbo-afgestudeerde *Bachelors of Science*.

- Het auditpanel beoordeelt standaard 1 met betrekking tot de doelstellingen en eigen profilering als 'voldoende'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 2 met betrekking tot het programma, het personeel en de voorzieningen als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 3 met betrekking tot het toetsen en beoordelen als 'goed'.
- Het auditpanel beoordeelt standaard 4 met betrekking tot het gerealiseerde niveau als 'voldoende'.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel tot het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-bacheloropleiding Voeding & Diëtetiek in de variant voltijd van de Hanzehogeschool.

Het panel adviseert de NVAO de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het auditpanel formuleert hierna een aantal aanbevelingen voor de opleiding. Deze staan los van onze weging en oordelen zoals het auditpanel die eerder in deze rapportage bij de vier standaarden heeft geformuleerd.

- De opleiding toetst tot op detailniveau en legt studenten vragen voor van het type onjuist/juist. Het auditpanel pleit ervoor om toetsen te maken die een beroep doen op meer toepassingsgerichte kennis waar de student een redenering voor moet opzetten. Uiteraard met behoud van een goede basiskennis, iets dat de opleiding nadrukkelijk nastreeft, zo is het auditpanel gebleken.
- Er zijn jaarlijks weinig fraude/plagiaatgevalen. Op zich is dat opmerkelijk. Het auditpanel beveelt de opleiding aan om hier expliciet onderzoek naar te doen om te kijken of dit klopt.
- Het aspect internationalisering kunnen de opleidingen Voeding & Diëtetiek nadrukkelijker in de set competenties opnemen.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool hbo-bachelor Voeding & Diëtetiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	V
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3. Toetsing	G
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	V
Algemeen eindoordeel	V

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Voeding & Diëtetiek, Hanzehogeschool Groningen. Datum locatiebezoek: 18 oktober 2017.

Overzicht panelleden:	
Naam:	Rol:
Dhr. Wienke Blomen	Voorzitter
Mw. prof. dr. ir. Lisette de Groot	Lid
Mw. drs. Christine Grit BSc.	Lid
Dhr. Frank van Nispen MEd.	Docentlid
Dhr. Boy van den Reijen	Studentlid
Dhr. drs. Ger Broers	Secretaris

Programma:

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)	Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	Inloop & ontvangst auditpanel Monique Weitering MBA (opleidingsmanager) Annely Visser (projectleider accreditatie Voeding en Diëtetiek)	
08.30 – 09.30	Vooroverleg auditpanel	- vooroverleg - bestudering documenten ter inzage
09.30 – 10.15	Opleidingsmanagement <i>Aanwezig:</i> Dr. Paul van der Wijk (lid CvB) Drs. Arwin Nimis (Dean Academie voor Gezondheidsstudies) Monique Weitering MBA (opleidingsmanager) <i>Programma:</i> Presentatie management (15min) Gesprek (30min)	<i>Kennismaking MT en vaststellen agenda</i> - eigenheid opleiding / positionering & profilering - ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld - internationale oriëntatie - onderzoeksdimensie
10.15 – 10.30	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage
10.30 – 11.45	Docenten	<i>Samenhangende onderwijsleeromgeving:</i>

	<p>PROGRAMMA Pitches (15min): <i>Onderwijsleeromgeving, Majors, Internationalisering, Ondernemerschap, Malnutrition.</i> Informatiemarkt (30min): <i>panel kan zich opsplitsen en zich laten informeren bij de verschillende marktonderdelen (zie hieronder).</i> Plenair gesprek (30min): <i>panel en docenten aan tafel</i> Gastvrouw: Ida Miedema (hogeschooldocent en afstudeercoördinator).</p> <p>MARKT: <u>Onderwijsleeromgeving</u> Marike Lejeune (hogeschooldocent) Mathijs Sijperda (docent)</p> <p><u>Voeding in Bedrijf</u> Menthe Malingré (hogeschooldocent)</p> <p><u>Voeding en Vitaliteit</u> Martine Bos (hoofdinstructeur)</p> <p><u>Voeding en Zorg</u> Renate Heine (hogeschooldocent coördinator interne stage)</p> <p><u>Internationalisering</u> Andrea Werkman (hogeschooldocent)</p> <p><u>Ondernemerschap</u> Rob Vogel (hogeschooldocent) Tina de Vries (docent en stagecoördinator)</p> <p><u>Malnutrition</u> Harriët Jager (lector)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inhoud en vormgeving programma - eigen inkleuring programma - onderzoekslijn - lectoraat en kenniskring - interactie onderwijs en onderzoek - praktijkcomponenten / stage - internationale component - aansluiting instromers - relatie docenten beroepenveld - eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen - borging niveau
11.45 – 12.00	Pauze / Intern overleg auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
12.00 – 12.45	<p>Studenten <i>Aanwezig:</i> Muriel Scheltens (tweedejaars student) Rina van Nuil (tweedejaars student) Coen Dros (derdejaars student en lid opleidingscommissie) Grietje van der Werf (vierdejaars student en voormalig lid opleidingscommissie, honoursstudent) Chelsea Rijskamp (vierdejaars student en voormalig voorzitter studievereniging VEDI) Wendel Binnema (vierdejaars student en voormalig studentassistent)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aansluiting - kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid / studiebegeleiding - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen - toetsen en beoordelen
12.45 – 13.30	Lunch auditpanel	<ul style="list-style-type: none"> - intern overleg - bestudering documenten ter inzage
13.30 – 14.30	<p>Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen/lessituaties (30min) Leskeuken Healthy Active Ageing Lab (HAAL)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - verificatie opleidingsspecifieke voorzieningen - bezoek specifieke lessituaties/bijwonen van lessen o.i.d.

	Metabool lab Gesprekruimte Materiaalinzage	- bestudering documenten ter inzage
14.30 – 15.30	Examencommissie Menthe Malingré (voorzitter examencommissie) Geanne Gommer (lid examencommissie) Annely Visser (voorzitter toetscommissie en lid examencommissie) Marie-José Ahlers (lid examencommissie en lid toetscommissie) Lybrich Kramer (lid toetscommissie)	- bevoegdheden, taken en rollen - relatie tot het management - (relatie tot de toetscommissie) - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen
15.30 – 15.45	Pauze / Intern overleg auditpanel	- intern overleg - bestudering documenten ter inzage - bepalen pending issues
15.45 – 16.30	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging Werkveld: Linda Swart (adviesraadlid en praktijkbegeleider scriptie en stage) Yvonne Hollander (praktijkbegeleider scriptie en stage) Evelyn Rosing (praktijkbegeleider scriptie en stage) Alumni: Lionel van Est (alumnus V&B) Iris Rodenburg (alumnus, student master Nutrition and Health) Pauline Schermer (alumnus, V&Z)	<u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> - kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> - actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding - onderzoekscomponent - gerealiseerd niveau
16.30 – 16.45	Pending issues	- (indien van toepassing)
16.45 – 17.45	Intern overleg auditpanel	- bepaling voorlopige beoordeling
17.45	Terugkoppeling	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'. Het dagprogramma kenmerkte zich door vormvrijheid waarbij de opleiding de ruimte heeft genomen om een aantal 'activerende werkvormen' in het programma op te nemen waaronder, naast de rondleiding, een informatiemarkt en verschillende *itches*.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De accreditatie van de vier opleidingen Voeding & Diëtetiek vindt plaats binnen de kaders van de clustervisitatie. De opleidingen zijn beoordeeld door twee evaluatiebureaus: de NQA (Hogeschool Arnhem en Nijmegen) en Hobéon (De Haagse Hogeschool, Hanzehogeschool en de Hogeschool van Amsterdam). Tussen de verschillende auditpanels is sprake van een dakpansgewijze overlap tussen de leden van de vier auditpanels waardoor afstemming over de voorbereiding en auditresultaten tussen de auditpanels mogelijk was.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding, dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende' zijn.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

Onderstaande bijlagen geven inzicht in de opzet en/of inhoud van 1) het programma, 2) de samenstelling van het docententeam en 3) de onderwijs- en examenregeling.

- Zelfevaluatierapport opleiding
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel:
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar (of van portfolio's/werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie (indien een opleidingscommissie vereist is).
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bestudeerd en beoordeeld¹:

Aantal	Studentnummer
1	293439
2	294688
3	296453
4	298081
5	301957
6	303113
7	303501
8	304980
9	305373
10	307028
11	307897
12	312891
13	315772
14	319474
15	322072

¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Administratieve gegevens m.b.t. de opleiding

Overzicht opleidingen

(B/M) Naam opleiding zoals in CROHO	Naam onderwijsinstelling	Locatie	Variant	Beoogde visitatiedatum	Bijzonderheden die van invloed zijn op de noodzakelijke deskundigheden binnen het panel^{2,3}
B Voeding en Diëtetiek	De Haagse Hogeschool	Den Haag	Voltijd en deeltijd	9 en 10 oktober 2017	
	Hanzehogeschool Groningen	Groningen	Voltijd	18 oktober 2017	Na 2,5 jaar kiezen studenten één van de 4 majors om zich daarin te specialiseren: (i) voeding en zorg, (ii) voeding en vitaliteit, (iii) voeding en bedrijf en (iv) voeding en samenleving.
	Hogeschool van Amsterdam	Amsterdam	voltijd	9 november 2017	Drie afstudeerrichtingen: (i) Nutrition & dietetics, (ii) Nutrition & Health Promotion en (iii) Nutrition & New Product Management
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Nijmegen	voltijd		

Naam visitatiegroep:

HBO Voeding en Diëtetiek

² Voorbeelden zijn herstelbeoordeling, onderzoeksmasters, joint degrees, bijzondere kenmerken, planningsneutrale conversie, verbonden Associate degree-programma's, specifieke didactische werkvormen (o.a. afstandsonderwijs, online, werkplekgericht, probleemgestuurd of competentiegericht onderwijs, onderwijs voor excellente studenten).

³ In geval van een herstelbeoordeling hier toevoegen: NVAO dossiernummer vorig besluit, eventuele specifieke deskundigheden die benodigd zijn en indien van toepassing de namen van de panelleden die ook in het oorspronkelijke panel zaten.

Contactpersoon per instelling en evaluatiebureau

Naam instelling	Naam en contactgegevens (e-mailadres) contactpersoon instelling	Indien van toepassing: Naam en contactgegevens (e-mailadres) contactpersoon evaluatiebureau
Hanzehogeschool Groningen	Monique Weitering, opleidingsmanager V&D E. m.m.weitering@pl.hanze.nl Petra van Raad (kwaliteitszorg) E. p.van.raad@pl.hanze.nl	Daniëlle de Koning d.dekoning@hobeon.nl Ger Broers g.broers@hobeon.nl

Kort overzicht samenstelling panels

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Dhr. W.L.M. (Wienke) Blomen	De heer Blomen is directeur van Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
Prof. Dr. Ir. C.P.G.M. de Groot	Mevrouw De Groot is hoogleraar Voeding van de Oudere Mens aan Wageningen Universiteit (WUR) en is ambassadeur van Active Ageing Nederland.
Mw. C. (Christine) Grit	Mevrouw Grit is manager Voeding en Gezondheid bij de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en was hiervoor adviseur bij de Vereniging voor de Bakkerij en Zoetwarenindustrie (VBZ).
Dhr. F. (Frank) van Nispen MEd	De heer Van Nispen werkte zeven jaar als diëtist bij verschillende organisaties en is in 2007 begonnen als docent aan De Haagse Hogeschool bij de opleiding Voeding en Diëtetiek.
Dhr. B. (Boy) van den Reijen	De heer Van den Reijen is student Voeding en Diëtetiek aan de Hogeschool van Amsterdam.

Naam secretaris:

Drs. G.W.M.C. Broers

Op 19 juli 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Voeding & Diëtetiek (visitatiegroep HBO Voeding & Diëtetiek) onder nummer 005828.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl